

В Ъ П Р О С Н И К
по „ГРАЖДАНСКО ПРАВО – ОБЩА ЧАСТ”
за студенти от специалност „ПРАВО”

1. Понятие за гражданското право като клон на обективното българско право, като субективно право, като наука и като учебна дисциплина. Предмет и метод на обективното българско гражданско право.
2. Възникване и развитие на гражданското право. Произход на термина „Гражданско право” и съвременното му значение. Принципи на гражданското право.
3. Система на гражданското право. Исторически утвърдени основни системи. Система на българското гражданско право.
4. Отграничаване на гражданското право от други правни отрасли: от търговското, от трудовото, от семейното, от международното частно право, от гражданскопроцесуалното право, от административното и от данъчното право.
5. Източници на гражданското право. Понятие, характеристика, видове. Йерархия на нормативните източници на гражданското право.
6. Конституцията и международноправни актове като източници на гражданското право.
7. Закони и подзаконовни нормативни актове като източници на гражданското право.
8. Правният обичай, моралът и справедливостта като субсидиарни източници на гражданското право.
9. Понятие за съдебна практика и значението ѝ за прилагането на гражданското право.
10. Гражданскоправни норми. Характеристика, структура и видове.
11. Гражданскоправни норми, установяващи предположения (презумпции) и фикции.
12. Действие на гражданскоправните норми във времето – начало и край на действието, обратно действие на гражданскоправните норми във времето.
13. Действие на гражданскоправните норми по място и спрямо лицата.
14. Прилагане на гражданскоправните норми.
15. Тълкуване на източниците на гражданското право като етап от правоприлагането. Същност и предмет на тълкуването. Нормативна уредба и цели на тълкуването.
16. Видове тълкуване и способности за тълкуване.
17. Празници в гражданското право – понятие и способности за преодоляването им. Правоприлагане по аналогия на закона и на правото, по аргумент за по-силното основание и по аргумент за противното.
18. Гражданско правоотношение. Понятие и структура. Предпоставки за възникване на гражданското правоотношение.
19. Видове граждански правоотношения.
20. Субективно гражданско право. Понятие и теории за същността на субективното гражданско право.
21. Правно задължение. Съотношение между субективно гражданско право и правно задължение.
22. Видове субективни граждански права.
23. Притезателни и преобразуващи субективни граждански права.
24. Субективно гражданско право и право на иск. Конкуренция на притезания.
25. Възражение. Същност и видове.
26. Упражняване на субективните граждански права и изпълнение на правните задължения. Колизия на субективни права.
27. Граници на упражняване на субективните граждански права. Злоупотреба с право – понятие, белези и правна уредба.

28. Защита на субективните граждански права. Понятие и видове.
29. Правомерни способи за самозащита на субективните граждански права – неизбежна отбрана, крайна необходимост и самопомощ.
30. Субекти на гражданското право. Понятие за правосубектност. Видове субекти.
31. Физически лица. Правоспособност – същност, съдържание, начало и край.
32. Безвестно отсъствие. Обявяване на смърт.
33. Дееспособност на физическите лица. Понятие и степени.
34. Ограничаване и отнемане на дееспособност (поставяне под запрещение). Материалноправни предпоставки, ред и правно действие. Настойничество и попечителство.
35. Правна индивидуализация на физическите лица. Видове индивидуализиращи признаци и правното им значение. Име, адрес, единен граждански номер и др.
36. Актове за гражданско състояние. Понятие, видове и правно действие на актовете за гражданско състояние. Регистри за населението.
37. Основни лични субективни права на физическите лица. Понятие и видове. Гражданскоправна защита на личните права.
38. Юридическо лице. Понятие, историческо развитие, теории за същността на юридическото лице и правна характеристика.
39. Видове юридически лица.
40. Правоееспособност на юридическото лице. Управление и представителство.
41. Възникване, реорганизация и прекратяване на юридическото лице.
42. Имущество и отговорност на юридическото лице.
43. Българската държава като субект на гражданското право.
44. Юридически лица с нестопанска цел. Сдружения и фондации.
45. Политически партии, синдикални и религиозни организации като юридически лица.
46. Гражданскоправен режим на учрежденията.
47. Жилищностроителна кооперация. Понятие, образуване, цел и имущество, Членствени правоотношения. Управление, представителство и прекратяване на ЖСК. Сдружение на собственици на обекти в сгради в режим на етажна собственост.
48. Обекти на гражданските правоотношения. Понятие и видове. Вещи – понятие и видове. Плодове. Съвкупности от вещи.
49. Ценни книги, пари, нематериални блага, субективни права, действия и бездействия като обекти на гражданските правоотношения.
50. Имущество. Понятие и съдържание. Правно положение на имуществото като обект на гражданските правоотношения.
51. Юридически факти на гражданското право. Понятие и видове. Фактически състави.
52. Фактически състави на гражданското право. Понятие и видове.
53. Смесени гражданскоправни фактически състави. Понятие и елементи. Съотношение между елементите.
54. Придобиване и изгубване на субективни граждански права. Правоприемство – понятие и видове. Правно значение.
55. Сделка – понятие и правна уредба. Волеизявлението като задължителен елемент на сделката. Произход и сравнителноправна уредба. Юридически постъпки.
56. Видове сделки.
57. Договор – понятие и видове.
58. Извършване на сделките. Способи за обективизиране на волеизявлението. Мълчаливо волеизявление (конклюдентни действия) и отграничение от мълчанието. Разрешение и одобрение като елементи от фактическия състав на сделката.
59. Форма на сделката. Видове форми. Форма за действителност и форма за доказване.
60. Съдържание на сделката. Понятие и начини на определянето му. Съществено, несъществено и естествено съдържание.
61. Модалитети на сделките. Понятие и видове. Условието като модалитет на сделката – понятие, значение, видове, действие на съдването на условието.

62. Срокът като модалитет на сделката. Понятие, видове, действие на настъпването на срока. Тежести.
63. Тълкуване на сделките. Понятие, правна уредба, способности и цели на тълкуването.
64. Недействителност на сделките – понятие, правна уредба, видове недействителност.
65. Нищожност на сделките – същност, основания за нищожност, последици.
66. Привидни и прикрити сделки (абсолютна и относителна симулация). Подставено лице.
67. Унищожаемост на сделките – същност, основания за унищожаемост и последици. Недееспособност, грешка и измама.
68. Заплашване, временна невъзможност за разбиране или ръководене на действията и крайна нужда като основания за унищожаемост.
69. Частична недействителност. Недействителност при смесени гражданскоправни фактически състави.
70. Относителна и висяща недействителност.
71. Предявяване на недействителността. Потвърждаване на унищожаемите сделки. Конверсия.
72. Имуществени последици от признаване на сделката за нищожна и от унищожаването ѝ.
73. Последици за правата на трети лица, придобити от страна по нищожна или унищожена сделка.
74. Представителство – понятие и правна уредба. Представително правоотношение. Представителна власт.
75. Необходимост и приложно поле на представителството. Възникване и прекратяване на представителната власт.
76. Видове представителство. Обем на представителната власт. Договаряне сам със себе си.
77. Упълномощаване – същност, действие и форма на извършване. Видове пълномощни. Прекратяване на упълномощаването.
78. Действие от чуждо име без представителна власт. Последици за представлявания и за третото лице. Потвърждаване и последици.
79. Преупълномощаване. Защита на представлявания. Договаряне във вреда на представлявания.
80. Косвено представителство.
81. Сроковете в гражданското право. Значение и видове. Погасителна давност – същност, фактически състав, функции и приложно поле. Последици от изтичане на давността. Отграничаване на погасителната давност от други срокове.
82. Видове давностни срокове. Конкуренция на давностни срокове.
83. Начало давностния срок. Броене и край на давностния срок. Погасителна давност при правоприемство. Изпълнение на погасено по давност вземане – понятие и последици.
84. Спиране и прекъсване на погасителната давност – понятие, основание, действие. Прилагане на погасителната давност.
85. Преклузивни и рекламационни срокове.

Учебна литература:

1. Рачев, Ф. Гражданско право. С: Университетско издателство „Стопанство”, 2003 г.
2. Павлова, М.; Гражданско право. Обща част. С: Софи-Р, 2002.
3. Василев, Л. Гражданско право. Обща част. (Нова редакция от Големинов, Ч.) Варна: ТедИна, 1993.
4. Таджер, В. Гражданско право на НРБ. Обща част. Дял I. С.: Софи-Р, 2001.
5. Таджер, В. Гражданско право на НРБ. Обща част. Дял II. С.: Софи-Р, 2001.
6. Тасев, С., Марков, М. Гражданско право. Помагало (Modus Studendi). С.: Сиби, 2011.
7. Димитров, М. Учебно помагало по гражданско право, Обща част. С: Университетско издателство „Стопанство”, 2013 г.